

Lukovanský zpravodaj

Z obsahu:

Informace z obce • Ohlédnutí za závěrem roku 2024 • Ostatky v naší obci •
Informace ze spolků • Historické okénko • Pozvánky na akce

BŘEZEN 2025

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

předně, všechny Vás srdečně zdravím, než začnu psát těchto pár řádků.

V první řadě je na místě zmínit, že dne 6. 3. proběhl na Obecním úřadě audit kontrolující dodržování zásad při hospodaření obce za kalendářní rok 2024. Jeho výsledek je takový, že v hospodaření obce nebyly shledány žádné závady. Zde patří poděkování zejména naší paní účetní Radce Petrčkové.

A teď k úkolům, které nás čekají v průběhu roku 2025. Asi neočekávanějšími letošními akcemi jsou oprava chodníku od hospody na točnu autobusů, mj. spojená s první fází opravy samotné točny a jejího okolí, a taktéž oprava povrchu vozovky obecní cesty do Vysokých Popovic. Vedle těchto prací bude probíhat příprava projektové dokumentace k opravě místní komunikace od točny na konec obce směrem na Vysoké Popovice. Taktéž bude průběžně pokračováno v čištění dešťové kanalizace a odvodňovacích příkopů podél silnic a polních cest, včetně vyrovnávání nerovností na účelových cestách - za humny (svépomocí ze strany obce).

Otázkou prací budoucích je řešení k opěrné zdi nad krajskou komunikací. Je naplánováno jednání se zástupci Správy a údržby silnic Jihomoravského kraje v souvislosti s opravou zábradlí. Podle vyjádření statika a projektantů není opěrná zeď v nevyhovujícím stavu z hlediska statického, ale nevyhovuje provozně–bezpečnostním stavem právě v podobě stávajícího zábradlí. V jednoduchosti řečeno, dle platných bezpečnostních standardů má být pojezdová plocha stavby tohoto charakteru po celé své délce lemována odolnější zábranou (druhem svodidel), která by zajistila vyšší míru bezpečnosti na spodní komunikaci a přiléhajících budovách, zvláště při takovém převýšení jaké tato vozovka má.

A u bezpečnosti silničního provozu ještě chvílku zůstanu, i byť z jiného pohledu. Spoustu spoluobčanů trápí znovu a neustále se opakující nedodržování nejvyšší povolené rychlosti v obci. Nejpálčivější je úsek mezi Babincem a Točnou, kde si někteří řidiči pleťou opravený povrch vozovky se závodní dráhou. Obrátil jsem se tedy na Policii České republiky s dotazem, jaký vhodný zpomalovací prvek použít. Odpověď byla taková, že při aktuálním stavu, kdy je naše obec obcí koncovou, tudíž neprůjezdnou a využívají ji hlavně zde bydlící občané, případně jejich návštěvy, je z hlediska represivního orgánu dostačující dopravní značení začátek obce - pro řidiče jasně srozumitelné nejvyšší povolenou rychlostí 50 km v hodině. Při své konzultaci jsem byl odkázán, aby se obec dále obrátila na místně příslušný správní orgán z oblasti dopravy pro případné posouzení doplňkových řešení. Např. návrh na instalaci doplňkových bezpečnostních prvků, jejichž instalace je v gesci obce, jako je kupříkladu již diskutovaný informační radar, popřípadě na vyjednání spolupráce s městskou policií pro namátkové měření rychlosti. Tedy vracíme se zpět k myšlenkám, které zde již byly a které jsme na určitou dobu opustili, že snad dojde k uklidnění situace. Tedy ruku na srdce, rychle jezdící řidiči jsou povětšinou naši sousedé, kteří tak ohrožují nás a naše děti! Ani si nechci připustit myšlenku, coby způsobilo dopravní neštěstí v obci, kde se všichni znají, kdy ze vztahu sousedského se stane vztah viníka a oběti. Je v rukách samotných řidičů, tedy především nás spoluobčanů, jakými chtějí být „strůjci svého štěstí“. Nicméně, v případě, že situace zůstane i nadále neutěšená, oprášíme staré myšlenky o instalaci doplňkových zařízení a přistoupíme i ke spolupráci s městskou policií.

Opět se obracím s laskavou prosbou na majitele psích mazlíčků, aby přistupovali odpovědně k poklizení exkrementů. Není pří-

jemné se těmto vyhýbat při chůzi po chodníku či ulici a na dětském hřišti už vůbec nemají co dělat.

A k nepořádku ještě něco málo slov. Jde o ukládání odpadu vedle kontejnerů, hlavně na papír. Tato činnost je bohužel dle vyhlášky o nakládání s odpady posuzovaná jako zakládání černé skládky. Ano, plně si uvědomujeme, že se vyskytne doba, kdy kapacita kontejnerů nestačí. Nicméně i veřejná prostranství nejsou nafukovací a četnost svozu má své ekonomické limity. Prosím, mnohdy stačí při plném kontejneru vyčkat pár dnů a především, papírový odpad dobře sešlapat.

Věřím, že k řešení tohoto problému přispěje zavedení „door to door“ systému svozu odpadu. Jedná se o variantu se zavedením barevných popelnic na třídění domovního odpadu přímo v nemovitostech. Začátkem dubna proběhne o tomto beseda v kulturním domě za účasti zástupců KTS Ekologie. V květnu mají být barevné nádoby na odpad dodány na obecní úřad a dle seznamu zájemců následně o víkendech rozváženy do jednotlivých nemovitostí. Zahájení nového systému by se oficiálně mělo rozběhnout od 1. 10. 2025. Je našim přáním, aby se do nového systému svozu odpadu zapojila většina z domácností.

V souvislosti s odpady ještě upozorňuji, že od března je zákonem zakázáno pálení odpadů ze zahrad, listí, trávy a větví. Tato nová právní regule, mnohými považována jako kontroverzní, je směřována především proti nedokonalému spalování vlhkého bio-

odpadu. Zahradní bioodpad má být primárně kompostován, nebo soustředován v kontejnerech výhradně k tomu určených. Lze očekávat, že toto opatření nezbytně povede k nutnosti modifikovat objem soustředěného a následné odváženého bioodpadu ze strany obce, včetně z toho plynoucích nákladů.

V sobotu 29. 3. proběhne v obci akce Uklidíme Česko, kdy se již tradičně sejdem na fotbalovém hřišti a odtud vyrazíme po skupinkách uklízet odpadky povalující se kolem naší obce. Po ukončení úklidu se opět sejdem na hřišti, kde bude pro účastníky úklidu připraveno malé občerstvení. Všem nadšencům, věnující této akci svůj čas, předem děkuji za účast.

Závěrem, pro odlehčení, ať nepíšu jen o povinnostech a práci, se těším, že se sejdem na zelený čtvrtek na zeleném pivě, na Velikonočních dílničkách, při pálení čarodějnic na fotbalovém hřišti, nejen s maminkami na rodinném odpoledni pořádaném u příležitosti Dne matek nebo na přelomu května a června na dětském sportovním odpoledni. Těším se, že bude mezi i nějaká další akce, a to třeba mini fotbal mezi horní a spodní částí dědiny. První zápas proběhl už v loňském roce, za dost velkého zájmu jak ze strany hráčů, tak i diváků. Byla to provedená akce a díky za ni.

Pokud jsem na něco zapomněl, tak mi to prosím odpusťte, však máme za chvíli další číslo zpravodaje. Děkuji za Vaši pozornost a přeji krásné jarní období.

Miroslav Hájek

Výpisy z usnesení Zastupitelstva obce Lukovany přijatých na veřejném zasedání zastupitelstva dne 15. 1. 2025

Usnesení č. 2517174

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo zapisovatelkou dnešního zasedání paní Michaelu Císařovou a ověřovatele dnešního zápisu z jednání paní Veroniku Harsovou a paní Martinu Bulíčkovou.

Usnesení č. 2517175

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo program 17. veřejného zasedání zastupitelstva obce Lukovany.

Zastupitelstvo obce Lukovany bere na vědomí rozpočtové opatření č. 12/2024

Usnesení č. 2517175

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo vyřazení majetku Mateřské školy Lukovany dle předloženého seznamu vyřazovaného majetku.

Usnesení č. 2517176

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo dodatek č. 4 ke smlouvě o sběru, přepravě a odstraňování odpadu v obci Lukovany č. 9/21 ze dne 1. 1. 2022.

Usnesení č. 2517177

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo obecně závaznou vyhlášku obce Lukovany o stanovení místního koeficientu při výpočtu sazby daně z nemovitosti. Koeficient pro výpočet sazby daně z nemovitosti je stanoven na hodnotu 2.

Usnesení č. 2517178

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo obecně závaznou vyhlášku obce Lukovany, kterou se stanoví část společného školského obvodu základní školy.

Usnesení č. 2517179

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo nařízení obce Lukovany, kterým se vydává tržní řád na území obce Lukovany.

Usnesení č. 2517180

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo Hřbitovní řád pro obec Lukovany.

Usnesení č. 2517181

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.

Telegraficky z obce

Kanalizace a ČOV Lukovany – zkušební provoz a kolaudační řízení

Jak jsme Vás již informovali, dne 27. 11. 2023 byla stavba kanalizace a ČOV Lukovany uvedena rozhodnutím MěÚ Rosice do zkušebního provozu. Dne 21. 11. 2024 byla podána žádost o vydání kolaudačního souhlasu a termín ukončení zkušebního provozu proběhl ke dni 30. 11. 2024. Vzhledem k tomu, že nebylo v návaznosti na ukončení zkušebního provozu možné stavbu zkolaudovat, a to z důvodu velkého vytížení Odboru životního prostředí MěÚ Rosice, bylo požádáno o prodloužení předčasného užívání kanalizace a o prodloužení jejího zkušebního provozu. Předpokládaný termín kolaudace stavby kanalizace a ČOV je tak v měsících březnu až květnu 2025.

Instalace nové sirény na budově OÚ

Někteří z Vás zaznamenali drobné instalační práce na budově OÚ, včetně zásahu do fasády. Tyto práce souvisely s instalací nového varovného systému civilní ochrany

(sirény) ze strany jejího provozovatele.

Čištění větrolamů okolo fotbalového hřiště

Ze strany pracovníků obce dochází k pozvolnému čištění „větrolamů“, tj. podélných stromořadí okolo fotbalového hřiště od náletů a výmladků. Cílem je opět vytvořit „kulturnější“ charakter tohoto prostředí, ale především umožnit lepší kontrolu vzrostlých stromů, jejich údržbu, popř. obnovu.

Sběr a svoz textilního odpadu

V souvislosti s platnou legislativou dojde v obci k umístění nových sběrných nádob na separovaný textilní odpad. Kromě splnění legislativního požadavku se tak očekává i snížení podílu textilu ve směsném odpadu. Z důvodu nulové zkušenosti se sběrem tohoto druhu odpadu je předpoklad, že četnost svozu se může měnit a postupně ustalovat. Obec prozatím nezvažuje umístění velkoobjemového kontejneru na separovaný textil na sběrném místě (za hřištěm).

Drobné deponie zemin na okraji obce

Vzhledem k opakujícím se dotazům o údajném vzniku „černých skládek“ zemin na okraji obce ústící u polních cest (směr Ketkovice a směr Oslavany) uvádíme, že se jedná o dočasné deponie, jenž jsou plně v gesci obce. Obec si takto vytvořila zásobu netříděné zeminy (s příměsí kameniva pro menší plasticitu) při příležitosti výkopových prací kanalizačních přípojek, které hodlá s již obdrženým kladným stanoviskem orgánu ŽP postupně využít při opravě výmolů polních cest (svépomocí ze strany obce). Některé práce s využitím zeminy, již byly mj. částečně provedeny v úseku tzv. „Dálnice“ směrem do Ketkovic. Bohužel, někteří občané se chopili příležitosti a deponii využili ke zbavení se vlastní suti, v některých případech i s příměsí plastu. Tímto přístupem hrozí znehodnocení zeminy v odpad a vznik černé skládky. Prosím, takto ne! Deponie je obce a jen obec bude s materiálem nakládat.

Nové černé skládky, odpad a poškozování soukromého majetku

Stále se opakují stížnosti na vyvážení odpadu na soukromé pozemky, které jsou situovány ve „zmolách“ v okolí obce. Vedle nešvaru se stavební suti se paradoxně, v době vytvořeného systému sběru a třídění odpadu, opět nachází nový odpad s plasty, kovy a překvapivě i dřevěným odpadem. Nejnáchylnějšími oblastmi je tzv. „Spálená“ zmola u bývalé bažantnice a část sadu po levé straně Lukovanského potoka. Apelujeme na slušnost vás občanů a k majitelům pozemků nezbývá, než doporučit četnější kontroly a popřípadě využít moderních technologií, jako jsou např. fotopasti, které se již v některých případech osvědčily.

Získání dotace na kroje

Obec získala dotaci Jihomoravského kraje pro spolufinancování realizace projektu Kroje pro lukovanskou chasu, poskytnutou z dotačního programu Podpora rozvoje v oblasti kultury v roce 2025, ve výši 67 tis. Kč. Z uvedených prostředků bude financována výro-

ba pánských krojů, jenž početně doplní nedávno obnovené a pořízené sváteční kroje pro svobodná děvčata a dále pořízení věnečků pro stárkové. Obec tak bude disponovat ucelenou sadou pro případné kulturní využití nejen v obci, ale i mimo obec, s možností prezentace kultury našeho regionu.

Získání grantu na péči o stromořadí

Obec získala finanční příspěvek na péči o mladé stromy v rámci grantové výzvy Nadace Partnerství - Sážíme budoucnost: Péče o mladé stromy 2025, v celkové částce 81 tis. Kč, které budou použity na provedení výchovných a strukturálních řezů, případně k odstranění, úpravě či opravě kotvení stromů vysazených ve 3 alejích, zbudovaných v roce 2017 na polních cestách v okolí obce. Částka bude také uplatněna při odborném školení pracovníků obce pro oblast péče o mladé dřeviny rostoucí mimo les.

Žádost o dotace v souvislosti se záměrem zřízení krajinného prvku

Obec požádala o dotaci z dotačního programu Jihomoravského kraje Podpora adaptačních opatření na změnu klimatu v roce 2025 na pořízení projektové dokumentace v souvislosti se záměrem vytvoření biokoridoru na obecním pozemku p. č. 4507, k. ú. Lukovany, o celkové výměře 12.642 m². Jedná se o pozemek na západní hranici katastru naší obce sousedící s k. ú. Ketkovice, situovaný jihozápadně před přístupem do lesa Syřiny po tzv. „Dálnici“ – cestě do Ketkovic, který navazuje podélně na polní cestu ze Syřin k bývalé ketkovické „traktorce“. Vytvořením biokoridoru na pozemku o šířce cca 20 m a délce cca 630 m dojde k rozšíření územního systému ekologické stability o biokoridor spojující lesní ekosystém s biokoridorem situovaným v údolnici potoka Balinka. Uvedeným záměrem směřujeme naplnění dílčího záměru platného územního plánu obce o zřízení lokálního biokoridoru s označením LBK 8. Doposud byl předmětný

pozemek včleněný do více jak 10 ha půdních bloků v rámci intenzivní zemědělské činnosti, který byl obcí v minulosti propachtován s opčním právem automatického prodlužování pachtu o 5 let. K zahájení aktivit směřu-

jících k realizaci záměru tak mohlo dojít teprve po předchozím vypovězení pachtovní smlouvy před nástupem účinnosti opčního práva.

Kanalizace a ČOV Lukovany - situace okolo miliónových vícenákladů

Vážení spoluobčané,

v zářijovém Lukovanském zpravodaji loňského ročníku jsme Vás ve článku „*Informace o ČOV*“ jen v krátkosti informovali, že mezi naší obcí a investorem (Svazek vodovodů a kanalizací Ivančice, dále jen SvaK) probíhají nelehká jednání o konečné ceně díla, které se, jak jinak, týká vícenákladů, jenž mají celkovou cenu díla navýšit. V tehdejších vyjádření jsme byli ještě skoupí na slovo a to z důvodu jisté taktičnosti a slušnosti vůči partnerovi (SvaK), neboť jednání neprospívají emoce. Nehledě na neblahou zkušenost v naší obci během plánování této stavby, kdy jakákoliv snaha o racionální diskuzi k provedení díla vedla k přesně opačnému výsledku. Přislíbili jsme, že Vás budeme informovat o stavu věci v okamžiku, kdy budou známy první výsledky jednání. Tato situace právě nastala.

Na úvod je třeba deklarovat jasně náš postoj, coby vedení obce, že možný vznik víceprací u takto velikého a rozsáhlého stavebního díla respektujeme za předpokladu objektivních důvodů. Na straně druhé však vycházíme ze situace právních vztahů, kdy investorem je SvaK, který je majitelem realizovaného díla, je nadán právy a povinnostmi při inženýrské činnosti, při kontrole projekčních a dodavatelských prací, při výběru zhotovitelů, při soutěžení cen a jejich schvalování, stejně tak při řízení rizik u projekčních prací. Žádné toto právo obec nemá. Obec tak v průběhu projekčních příprav a realizace díla neměla žádné nástroje eliminovat takové vícenáklady, které nemají zcela v plném rozsahu objektivní důvody. Jen příkladem uveďme chybné zatřídění těžitelnosti zemin, chybné stanovení základových podmínek pod ČOV, umístění ČS 3 v katodové ochraně vysokotlakého plynovodu. I přesto všechno si jako vedení obce uvědomujeme, že k případným vícepracím je nut-

no přistoupit konstruktivně, neboť SvaK je sice majitelem a provozovatelem vodohospodářského díla, ale bude řadu let sloužit našim občanům. Na financování díla se největším objemem podílely veřejné dotační prostředky (přes 80 mil. Kč) a hned druhým největším donorem je naše obec s min. částkou přes 44 mil. Kč. Dotační finanční prostředky jsou konečné a jakékoliv vícenáklady tak mohou být buď na vrub obce, nebo investora, který je, jak shora uvedeno, hlavním nositelem práv a tedy i odpovědnosti jak vícenáklady ovlivnit.

Jaký je tedy stav věci. Ze strany SvaK došlo k předložení vícenákladů obci v celkové částce 6 555 256,32 Kč, jenž zvyšují podíl obce na financování díla na celkovou částku cca 51 mil. Kč (tj. o 14,8 % více). Vlastní existence vícenákladů a jejich struktura je jen jedna strana věci, druhou a závažnější stranou věci je forma, jakou SvaK tento požadavek vznesl a dle vedení obce zcela v rozporu se smlouvou mezi naší obcí a SvaK (smlouva o vzájemných vztazích).

O co jde? Smlouva jasně uvádí, že jakékoliv okolnosti vedoucí ke změně konečné ceny díla a tedy i podílu obce na financování, musí být neprodleně upraveny dodatkem smlouvy. V případě, že tyto okolnosti budou podíl obce na financování zvyšovat, je tento dodatek nutně podmíněn souhlasem zastupitelstva. Jinými slovy řečeno, dojde-li např. ke schválení dotace z veřejných prostředků na realizaci díla, musí být neprodleně uzavřen dodatek, který podíl obce snižuje o částku dotace. Naopak, vzniknou-li vícenáklady zvyšující podíl obce, musí být neprodleně uzavřen dodatek podmíněný souhlasem zastupitelstva, tedy zastupitelstvo má právo a zároveň povinnost objektivnost těchto vícenákladů posoudit v reálném čase, mj. seznámit se se situací na stavbě.

Dne 31. 3. 2022 byla poskytnuta na dílo ze strany Jihomoravského kraje 10- milionová dotace, připsaná na vrub SvaK. I přes opakované výzvy starosty a místostarostky na vypracování dodatku ke smlouvě, snižující podíl obce o tuto poskytnutou dotaci, SvaK reagoval vždy slovy, že se na tomto dodatku pracuje. Teprve v listopadu 2023 (s odstupem více jak 1,5 roku) byl obci zaslán návrh Dodatku č. 1, kde byla sice výše poskytnuté dotace z Jihomoravského kraje zohledněna, jedním dechem však byla v tomto dodatku navýšena spoluúčast obce na platbě nákladů spojených se stavbou kanalizace a ČOV o částku 6 555 256,32 Kč.

Vícepráce navyšující cenu stavby byly od-souhlaseny prostřednictvím tzv. změnových listů následujícími subjekty: zástupcem SvaK jako investora, technického dozoru investora, což byla společnost *AP Investing s. r. o.*, projektantem díla - *Vodárenské a. s.* a zhotovitelem – společností *IDPS* či *VH Břeclav* a na jich základě pak byly podepsány dodatky, celkem 4, ke smlouvě uzavřené mezi SvaK jako investorem stavby a sdružením „*IDPS x VHS Lukovany*“ jako zhotovitelem stavby, které navýšily celkovou cenu díla z předem dohodnutých 127 433 827,66 Kč bez DPH na 133 989 083,98 Kč bez DPH (v této částce jsou zahrnuty i náklady na budování stoky F ve výši 2 456 897 Kč, které dle smlouvy o vzájemných vztazích hradí SvaK). Na obsah jednotlivých dodatků neměla obec Lukovany žádný vliv, dozvěděla se o jejich obsahu vždy ex post, tedy dodatečně.

Bohužel musíme konstatovat, že SvaK se snažil svým konstruktem, který je dle našeho úsudku zcela v rozporu se smlouvou, dostat zastupitele obce do kouta při schvalování vícenákladů. Tím, že SvaK vypracoval dodatek o zohlednění krajských dotací nikoliv neprodle-ně a vyčkával přes 1,5 roku s jejich zahrnutím do ceny až společně s vícenáklady, tak dostal zastupitelstvo obce do situace, že buď bezpodmínečně přijme vícenáklady, nebo vícenáklady nepřijme, ale v tom případě nebude odečtena ani dotace.

Zastupitelstvo obce předložený návrh Dodatku podmiňujícího smluvní odečet dotace

poskytnuté z Jihomoravského kraje tím, že obec také přijme v plné výši a bez výhrad závazek uhradit veškeré náklady víceprací **ne-přijalo** a vyzvalo SvaK, s jasným právním odůvodněním, k postupu dle platné smlouvy o vzájemných vztazích. Tedy, aby byla částka ponížena o poskytnuté jihomoravské dotace formu prvního dodatku ke smlouvě, který bude reflektovat získání dotace jako první právní události vstupující do vzájemných vztahů. S tím, že následnými dodatky pak budou řešeny později vzniklé právní události, tedy jednotlivé vícenáklady, kdy oprávněnost či neoprávněnost k jejich naúčtování na vrub obce, budou zastupitelé posuzovat zcela nezávisle. Obec tím vstřícně deklarovala, že existenci vícenákladů jako takových automaticky neodmítá, ale chce je hodnotit, co se objektivních důvodů jejich vzniku týče, jednotlivě a zcela v souladu se základními principy nutně uplatňovanými při správě veřejných prostředků.

Bohužel SvaK naší výzvu nereflekoval a následné uzavřené jednání mezi zástupci obce a SvaK na půdě SvaKu (obec zastupoval starosta, místostarostka a předseda rozvoje-vého výboru) pro nás bylo „studenou sprchou“, kde snahu o konstruktivní a věcný popis stavu nahradily frontální argumentační fauly proti nám, vedené ve stylu: „*naší nevděčnosti v souvislosti s budováním stoky F, financováním přípojek ve veřejných částech pozemků či zhotovení projektové dokumentace ze strany SvaK, že nás jiné obce nebudou mít rády, neboť to budou doplácet i ony, že kdybychom si to stavěli sami, platili bychom DPH nebo oč nám jde, že 6 milionů není zas tak vysoká částka*“. Tuto osobní rovinu nebudeme dále rozvíjet, nicméně nelze ji ve stručnosti nezmínit, pokud by se některými těmito argumenty nesnažili zástupci SvaK přesvědčit i občany na následném veřejném zasedání zastupitelstva.

Současný stav je takový, že celou situaci jsme již nechali posoudit právníkem, který právní analýzou plně potvrdil naše závěry a jménem starosty aktuálně opětovně vyzval SvaK k postupu v souladu se smlouvou o vzájemných vztazích

Miroslav Hájek a Martina Bulíčková

Mateřská škola Lukovany - Dětský námořnický karneval

Mateřská škola Lukovany uspořádala dne 8. února 2025 Dětský námořnický karneval. Jako každý rok se na něm sešly masky z Lukovan i širokého okolí, aby si společně zatančily, zasoutěžily nebo vyhrály něco v tombole.

Karneval probíhal v sále KD Lukovany od 14 hodin.

O organizaci se postarali námořníci z řad zaměstnanců MŠ Lukovany. Sál sice nebyl úplně plný z důvodu nemocnosti dětí a začínajících jarních prázdnin, ale jako obvykle se vydařil. Program letošního karnevalu byl tématicky zaměřen na život námořníků a moderovala ho paní učitelka Hana Pokorná. Dětským námořnickým karnevalem žila celá školka už od Vánoc. Bylo zapotřebí připravit plakátky, pozvánky, kulisy na výzdobu sálu, tombolu, losy, sladkosti a odměny na hry, nacvičit s dětmi námořnický taneček.

Na začátku karnevalu paní učitelky přivítaly přítomné v sále námořnickým hudebním úvodem a potom následovalo vystoupení jednotlivých dětí z mateřské školy.

Karneval trval přes dvě hodiny, takže si to každý náramně užil. Parket byl stále plný a to jak dětí, tak i dospělých. Tombola byla opět vystavená na stolech pod pódiem a námořníci ji vydávali výhercům po skončení karnevalu. Za tombolu děkujeme všem sponzorům, kteří nám s tombolou každoročně pomáhají.

Výtěžek z karnevalu činil 14 689 Kč a byl vložen do účetnictví MŠ Lukovany. Dětem z MŠ Lukovany budou z tohoto výtěžku nakoupeny sladkosti do pokladu na Den dětí a vstupné

na program Klauna Sáši také ke Dni dětí, který nás navštíví v mateřské škole 30. května 2025.

Děkujeme všem za vytvoření milé atmosféry, pohodu a radost, která naši akci po celou dobu provázela. Ráda bych poděkovala všem našim zaměstnancům,

všem sponzorům, dobrovolníkům, rodičům a hostům, kteří se na pořádání karnevalu podíleli. Zejména bych chtěla poděkovat panu Jirkou Vyhnalíkovi za zajištění občerstvení a panu Radku Bročkovi za hudební doprovod v průběhu karnevalu.

Mgr. Hana Opálková, ředitelka

Lukovanské Ostatky

Každoroční Ostatky pořádané TJ Sokol Lukovany se letos odehrály v sobotu s hezkým datem 22. 2. za ještě hezčího, příjemného slunečného počasí. Ostatkový průvod byl radostný a pestrý, také se v něm veselilo 51 malých i velkých masek... Namátkou několik šašků, gejši, policisté, lékaři, řezníci, mimové, Nšo-či, muchomůrky, loupežník Karaba, havajská tanečnice, mysliveček, stařenka s pletením..... a pak spousta zvířátek – medvědi, včelky, několik kočiček, veverky Chipmunkové, nejmenší dvě pandičky a dvě mouchy, jedna i se svou hnědou svačinou 😊. Všem uduštině velel mocný černokněžník a od začátku až do konce statečně vyhrá-

vala a vyzpěvovala kapela ve složení harmonikář, dva bubeníci a Máňa s vozemchem.

Občerstvení pevné i tekuté bylo lahodné a moc za něj všem pohostinným děkujeme. Stejně tak děkujeme za příspěvky všem spoluobčanům, podařila se shromáždit přepěkná částka 22 000 Kč! Část z příspěvků již byla využita pro organizaci turnaje v billiar-du a pomůže i při dalších akcích pořádaných TJ Sokol, např. turnaji ve stolním tenisu, nohejbalu ad.

I večerní zábava se nesla ve veselém duchu, účastnilo se jí téměř 100 lidí, část z nich nelenila a převlékla kostým za jiný. Konaly se vtipné soutěže, které známe už z našich školkových karnevalů, DJ hrál samé pecky, co si kdo přál a kromě obvyklé nadupané tomboly proběhla i promenáda masek. Nejhlasitější potlesk a první cenu si odnesla dorostenka v ABBA kostýmu, která přesvědčila i nečekanou chůzí po rukou a několika přemety.

Ještě jednou srdečně děkujeme - sponzorům za dary do tomboly, obci za spolupřiznání, spoluobčanům za spolupráci a mas-kám za účast. Užili jsme si to... a za rok zas!

Ferenc a Lorenc, královští rádci a výběřčí všemožných daní

A mimochodem, chválíme místní obyvatelstvo za řádné daňové od-vody v podobě krejcarů, zlatých nití, jídla, pití...a dokonce klíčů od domu 😊. Stále čekáme na splnění daňové povinnosti těch, kteří do-sud neuhradili daň z nepřítomnosti, z lyžování, ze psa, z kola, z traktoru, daň z hnoje atd... 😊

Turnaj ve stolním tenise

Zase jsou tu po roce svátky klidu, Vánoce... a s nimi samozřejmě turnaj ve stolním tenise. Letos se konal 28. prosince a sešla pěkná partička. Soutěžilo se ve třech kategoriích – muži, ženy a děti. Od rána vládla v kulturním sále skvělá nálada. Všem bylo k dispozici občerstvení v hospůdce. V kategoriích žen a dětí se soutěžilo systémem každý s každým. Na prvních třech pozicích mezi dětmi se umístili Zuzka Prokopová, Kuba Šiška a Dan Jenický. Mezi ženami se umístila na třetí příčce Nikola Dvořáčková, druhá byla Dana Cahová a nejlepší z žen byla Hana Vejrostová.

V turnaji mužů se soutěžilo již ověřeným systémem oboustranného pavouka neboli vyřazovacím systémem na dvě porážky, kde postupují nejen vítězové, ale i hráči, kteří prohráli zatím jen jednou. Chlapů se sešlo přes dvacet. Musím vyzdvihnout rostoucí talenty z řad teenagerů, kteří mohou v následujících letech atakovat stupně vítězů. Jejich um je zásluhou kroužku stolního tenisu z minulých let vedeným Michalem Šiškou, kterému tímto děkujeme za tyto mladé talenty. Po několika hodinách nemalého úsilí se na třetí příčku probojoval Zdeněk Bareš, druhý skončil Michal Šiška a králem ping pongu se stal David Král. Gratulujeme všem vítězům, velké díky všem účastníkům a v neposlední řadě děkujeme za organizaci Tomáši Králíkovi a obci Lukovany.

Turnajem den, ale zdaleka neskončil... Na všechny účastníky čekalo pořádné občerstvení v hospůdce. Ti, co nebyli příliš úspěšní ve stolním tenise, si mohli spravit reputaci v šachách. Po chvíli se sešlo trio místních muzikantů – Ruda Komanec s houslemi, Jindra Posádka s kytarou a Michal Šiška s harmonikou. A zábava se rozjela na plno. Už okolo šesté hodiny večer zpívala celá hospoda.

Znáte pohádku Sůl nad zlato? Tu verzi s tou bezednou solničkou? Tak přesně tak to bylo 28. prosince v Lukovanech v hospodě – jen ne se solí, ale s pálenkou. Na stole je jedna flaška pálenky a vy v družné atmosféře nalezete panáka celé hospodě, pak to tak uděláte ještě asi 8krát a na stole pořád stojí ta jedna láhev. To není jediný zážrak toho večera. Celý večer se ve velmi pozitivní atmosféře bavila a zpívala celá hospoda a nikdo se neopil. Během večera přišli ještě přespólní muzikanti a zpívalo se o to víc.

V tomto opojení pozitivní náladou se přibližně o půlnoci celá hospoda rozhodla, že musíme na tento den okamžitě rozhodnout o vzniku obecného svátku a vyhlásit to rozhlasem. Drazí zastupitelé a občané, děkujte panu starostovi, který tu skupinu zastavil a uchránil vás všechny od půlnočního budíčku.

A ti z vás, co by to příští rok chtěli také zažít, tak si naplánujte vánoční návštěvy podle termínu turnaje, příp. návštěvu vezměte s sebou. Tož za rok na viděnou!

Jan Harsa

Turnaj v billiardu

Druhou březnovou sobotu, 8.3. 2025, byl uspořádán za podpory Sokolu Lukovany a obce Lukovany, v obecní hospodě, turnaj pro milovníky billiardu a kulečníku. Koncentrace a technika v této hře je nejdůležitějším bodem. Zkušenějších hráčů, ale také nadšenců této hry se sešlo 10 a byli rozděleni do dvou skupin. Začalo se hned ráno v 8:30 a za celý den bylo nespočet odehraných her a zápasů. Z každé skupiny postoupili dva s nejlepším výsledkem, mezi kterými proběhlo semifinále a následné utkání o první místo. Výhru v podobě poháru a čestného prvního místa získal zkušený Karel Švarc, druhé místo obsadil Michal Šiška a třetím výherce byl Michal Švarc.

Díky otevřené hospodě a kulečníku zavítalo pár kolemdoucích na občerstvení a děti s rodiči na hřiště. Doufám, že další ročník billiardu proběhne stejně dobrý turnaj s ještě více fanoušky.

Michal Švarc, pořadatel turnaje

Vánoční koncert

V neděli 29. 12. 2024 v 15 hodin se uskutečnil vánoční koncert v kostele sv. Václava.

Účinkoval sbor z Vysokých Popovic a lukovanští mladí umělci.

Dobrovolný dar na farnost Vysoké Popovice činil 6011,- Kč.

Po koncertě u kostela, kde bylo na zahřátí a k společnému setkání punč, byla možnost dobrovolného daru na opravu Lukovanského kostela dar byl 2000,-Kč.

Děkujeme všem, kteří si udělali čas a přišli. Díky patří sboru z Vysokých Popovic.

Do třetice díky našim mladým umělcům.

Kuchyňková Martina

Tříkrálová sbírka

Začátek roku 2025 s sebou přinesl 25. ročník Tříkrálové sbírky, u kterého se, jako každý rok, projevila štedrost mnoha lidí a jejich vnímavost k potřebám druhých. Po celé České republice jsme mohli zahlédnout koledníky s kasičkami, a to ve dnech od 1.-14.1. V Lukovanech se tato sbírka uskutečnila 5. ledna. Koledníci vybrali letos rekordní částku 50 873 Kč. Také vzrostl zájem o samotné koledování. Tentokrát jsme tu měli 6 skupinek. Chtěla bych poděkovat koledníkům, které nic nezastavilo v plnění dobrých skutků. Všichni nakonec ve zdraví došli i přes některé překážky, kterými byly mj. velká zima nebo silná vrstva ledu. Odměnou jim kromě dobrého pocitu bylo i přichystané občerstvení v teple u Kuchyňků. Tímto bych také chtěla vyjádřit díky Martině Kuchyňkové, která se, jako obvykle, postarala o plynulý průběh této akce v naší obci. *Zdislava Šikulová*

DĚKUJEME ZA PODPORU
Tříkrálové
sbírky
2025

LETOŠNÍ VÝTĚŽEK SBÍRKY ČINÍ 6 706 664 KČ,
Z TOHO V LUKOVANECH
SE VYKOLEDOVALO 50 873 KČ.

DĚKUJEME VŠEM DÁRCŮM, KOLEDNÍKŮM,
ASISTENTŮM A VŠEM,
KTEŘÍ SE NA SBÍRCE PODÍLELI.

TÝM OBLASTNÍ CHARITY RAJHRAD

Plán akcí Lukovanského spolku na rok 2025:

- 5. 4. Velikonoční dílničky
- 30. 4. se uvidíme na obecním Pálení čarodějnic
- 11. 10. Drakiáda
- 18. 10. Lukovanské dýňování
- 29. 11. Vánoční dílničky
- 30. 11. se uvidíme na obecní Putování za světýlkem s Mikulášskou nadílkou.

Těšíme se na Vás. Aktuálně na Velikonočních dílničkách, kde si naše šikovná dítky budou moci ozdobit oblíbené perníčky, vyrobit velikonoční dekoraci z proutí, uplést žílu, vysypat barevným pískem velikonoční mandalu, vyrobit zrcátko, magnetku či pestrobarevný jarní prsten, velikonočního zajíčka nebo roztomilé kuřátko.

Přeji všem Lukovaňákům krásné jarní dny.

Za Lukovanský spolek Jana Prokešová

LUKOVANSKÝ SPOLEK

POŘÁDÁ TRADIČNÍ

VELIKONOČNÍ DÍLNIČKY

PRO ŠIKOVNÉ KLUKY I HOLČIČKY

DUBEN 5 2025 OD 14 HOD.

**V SÁLE KULTURNÍHO DOMU
LUKOVANY**

**K DOSTÁNÍ BUDOU I ŽIVÉ KVĚTINY.
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ JAKO PŘÍSPĚVEK NA POUŽITÝ MATERIÁL.**

ZA PODPORY OBCE LUKOVANY

**Účastí na akci dáváte souhlas Lukovanskému spolku s pořizováním
obrazových záznamů, které budou použity výhradně k propagaci akcí a to
na webových stránkách spolku. www.lukovanskyspolek.cz**

Historické okénko: Nejen pro pamětníky...

V minulém čísle zpravodaje jsme se pozastavili nad vzdálenější historií místní dominanty tzv. lukovanského Dvora. Avšak relativně nedávná historie byla zmíněna jen letmo, neboť je stále živá mezi pamětníky. A tak mnozí pamatují každodenní šrumec traktorů či zástup Lukovaňáků, jenž místnímu rolnickému životu věnovali nemalou část svého života. V místních provozovnách soustředěných kolem Dvora zaopatřovali mj. provoz živočišné výroby v kravíně, v býkárně, ale i ve vepříně nebo slepičárně. Intenzivní zemědělský provoz uprostřed obce, což si mnozí zástupci zvláště mladších ročníků žijících v naší obci dnes už jen těžko dovedou představit, relativně rychle utichl po společenských změnách v roce 1989, které vyústily i v definitivní demolici některých zemědělských staveb. Jak se tedy ještě nedávno žilo v okolí Dvora, v dobrém i méně dobrém? To může připomenout nejen pamětníkům, ale nastítnit i občanům mladším nebo přistěhovalým, nalezená listina, vztahující se k dnes již neexistující budově vepřína, která byla situována na levé straně ulice vedoucí od křižovatky u obchodu ke hřbitovu:

„V Lukovanech, 27. 8. 1981

Věc: Stížnost

Níže podepsaní občané žádají Radu MNV v Lukovanech a současně Výbor lidové kontroly Brno o prošetření vhodnosti objektu živočišné výroby JZD 9. Květen se sídlem v Zakřanech.

Na farmě Lukovany „ve dvoře“ je v těsné blízkosti obytných domků umístěn

vepřín. Jedná se o objekt nedokonale adaptované kůlny, který není vybaven jímkami. Okolí vepřína je neustále rozbředlé přetéající močůvkou, je zde špatné hnojiště.

Jedná se o stáj s velkou kapacitou á 600 kusů vepřů, bez pevného stropu (jen krytina), takže unikající výpary a značný zápach se šíří do okolí. Životní prostředí též narušuje velký výskyt much a potkanů...

Vzhledem k tomu, že v těsné blízkosti tohoto objektu se denně pohybují a hrají si děti, žádáme o rychlé řešení této situace, neboť máme obavy z případných nákaz... Je znemožněno větrání bytů, neboť rodinné domky jsou ve vzdálenosti 10 – 20 metrů od zmíněného objektu.

Lhostejná nám není ani otázka pitné vody ve studních, viz zjištěná závadnost vody, proto současně upozorňujeme na prosakování močůvky do spodních vrstev na středisku JZD v Lukovanech a žádáme o revizi těchto objektů.

Za kladné vyřízení děkujeme a jsme s pozdravem, Míru zdar“

Stížnost podepsalo přes třicet rodin žijících převážně v bezprostředním okolí vepřína a byla odeslána doporučeně 31. 8. 1981 jak Radě MNV Lukovany a Výboru lidové kontroly ONV Brno – venkov, tak Okresní hygienické stanici Brno – venkov. Jak se stížností naložily odpovědné orgány, se nám dohledat nepodařilo. To už tak nějak ponechejme na vzpomínkách pamětníků...

Martina Bulíčková

Historické okénko: Letem světem lukovanskou historií let 1922 - 1938

Událostem z lukovanské historie bylo věnováno již mnoho stran minulých vydání Lukovanského zpravodaje. Obsahem byl vždy popis vztahující se ke konkrétnímu roku, události nebo tradici.

Počínaje lednovým číslem Lukovanského

zpravodaje vás každé z jeho letošních čísel vezme na cestu lukovanskou historií, rok po roce jdoucí, tak jak pero kronikáře zachytilo z jeho pohledu nejdůležitější momenty života naší obce. Do výčtu událostí není zařazen každoročně zaznamenaný popis po-

časí, pravidelné zmínky o cenách zemědělských produktů a soupis nově postavených domů. Cestu zahájíme zmínkou o roce 1918 a naše pouť v tomto vydání zpravodaje skončí v roce 1938, kdy se kronikář na dlouhou dobu odmlčel, vyjma jedné zmínky o roce 1940. V období protektorátu totiž byla pamětní kniha obce uložena v úschově na Okresním výboru Brno – venkov. V roce 1942 se stal učitelem na lukovanské škole a zároveň i novým kronikářem místní rodák Josef Brázda, který pak zpětně zaznamenal události roku 1938 a následujících. Ale o tom až příště. Tak příjemné počtení.

1918 - bylo založeno Stavební družstvo v Lukovanech, které v poválečné době postavilo 23 obytných nouzových staveb. Stát přispěl na tyto stavby státní zárukou, aby peněžní ústavy zapůjčily potřebné obnosy, za které stát ručil.

1922 – Rapotická cesta byla osázena ovocnými stromy jako budoucím zdrojem příjmu pro obec (*podrobně k událostem tohoto roku si můžete počíst v prosincovém zpravodaji roku 2022*).

1923 – průměrná cena stavebního pozemku

v obci činila 5 Kč za m². Stavebníci měli možnost čerpat podporu pro stavební ruch poskytovanou Ministerstvem sociální péče. Podpora byla vyplácena všem „*kdo nejsou stavu sami všechn náklad na stavby zapraviti, jen za tím účelem, aby v nynější bytové krisi podnícen byl stavební ruch*“;

- byl odhalen pomník padlým vojínům ve světové válce, práce na jeho stavbě započaly již v roce 1917. V roce 1923 byl upraven tak, aby „*vyhovoval svému úkolu*“, byly na něj umístěny podobenky, majetní pozůstalí věnovali na podobenky 20 – 75 Kč. Z obecní pokladny bylo na jeho vybudování vynaloženo 1574 Kč,

- hlavní cesty v obci byly upraveny nákladem 54 800 Kč a „*náves obce tak získala příjemný nádech*“;

- starostou obce byl zvolen Emerich Němec za str. komunistickou, jeho náměstkem se stal František Moravec za tutéž stranu.

1924 – došlo k úpravě úseku o délce 300 m u lesa Bzovky k Ouvarům, kde nebylo možno na jaře a na podzim za deště jet, a to na způsob silnice, celkovým nákladem 8 500 Kč.

1925 – mezi drobné přidělence byla rozděle-

Divadelní představení

na část půdy ležící po levém břehu potoka tekoucího sadem do Balin náležející původně k místnímu velkostatku, což přineslo mezi obyvatele obce mnoho rozmrštěk. Půdu přiděloval Státní pozemkový úřad, nabyvatelé museli nabytou půdu zaplatit. Celkem bylo rozparcelováno 35 ha půdy,

- za obnos 4 000 Kč byla vydražena vrchním zemským účetním radou z Brna Františkem Pozdíškem obecní honitba,

- zdejší ochotníci sehráli v tomto roce celkem 11 divadelních představení jako např. České Amazonky, Bílé růže, Čtveráctví krajanů Švejka, Vitouškův svatební den, Mistr Bedrník a jeho chasa, Poklad nebo Noční můra.

1926 – zbytkový statek byl za obnos 625 tis. Kč zadán Revírní radě v Zastávce za podmínky, že na něm bude zřízena ozdravovna pro hornické děti. Při statku zbylo 73 ha půdy. (*pozn. ozdravovna zde nikdy zřízena nebyla*), - bylo přikročeno k důsledné opravě kostela. Šindel na střeše byla vyměněna za pozinkovaný plech a celá budova byla nově omítnuta, vše celkovým nákladem 25 tis. Kč, které byla částečně získány z prodeje dřeva z 1 ha lesa za Ovary a částečně z mimořádné kostelní přirážky vybrané od jednotlivých poplatníků.

1927 – v obci se vyskytlo 6 případů břišního tyfu, jeden nakažený jeho následkem zemřel,

- bylo zvoleno nové obecní zastupitelstvo, kandidáti se rekrutovali ze strany komunistické, sociálně demokratické, lidové, republikánské a živnostenské. Starostou byl zvolen zástupce strany komunistické a soc. demokratické Adolf Michálek, jeho náměstkem Karel Brázda jako zástupce stran zbývajících.

1928 – bylo započato s elektrifikací obce celkovým nákladem 227 425 Kč, která byla hrazena z části půjčkou, z části výdělkem z prodeje dřeva z obecního lesa a z části obnosem z obecní pokladny. Navíc každý rolník, který si zavedl elektřinu do stavení zaplatil jednorázový poplatek 300 Kč a domkař 100 Kč,

- byl postaven kus silnice na Drahačích v úseku ode Dvora ke hřbitovu a dále k nivám, podél které místní včelaři zasázeli lípy,

- v Každřtánci byla vysázena u příležitosti oslav 10. výročí vzniku samostatné republiky řada 66 ovocných stromů,

- na konci roku byla zámečnickem Josefem Nováčkem zavedena v obci autobusová doprava osob do Zastávky přes Zakřany, Zbýšov a Babice a doprava horníků do uhelných závodů,

- rozbíhala se výstavba rodinných domů. Stavební parcely se nacházely podél cesty od Boží muky k Balinám, na nivě po stranách silnice vedoucí k Boží muce, v sadě za Živnostenským spolkem, na Drahačích a podél silnice vedoucí k Zakřanům.

1929 – zima byla tak tuhá, že takové nikdo nepamatoval, mrazy v našich krajích dosahovaly místy až -32^oC,

23. 2. se v obci poprvé rozzářily, na návsi, elektrické žárovky,

- 4. 7. postihla obec krutá bouře s vichřicí o síle větru 80 – 120 km/h, která smetla, co jí stálo v cestě. Oblouha byla v jednom plameni a hukot hromu přehlušoval hukot větru, nejpostiženější byly lesy v Sýřinách a za Ovary.

1930 – v květnu bylo provedeno Státním statistickým úřadem sčítání zemědělských a živnostenských závodů. Bylo jich napočítáno 138 zemědělských a 23 živnostenských,

- započala parcelace půdy pro výstavbu domů pod hřbitovem na pozemku přiděleném obci velkostatkem,

- Sdružení venkovské omladiny zřídilo v hostinci u Vaňurů kino a v zimním období v něm byly každou neděli a o svátcích promítány filmy,

- v prosinci bylo provedeno sčítání lidu, bylo zjištěno, že za posledních 10 let přibylo v obci 44 domů, ze 113 čísel popisných se jejich počet zvýšil na 157 a počet obyvatel se zvýšil o 25, ze 791 na 816, z toho bylo 398 mužů a 418 žen.

1931 – do místního kostela byl zakoupen třetí zvon, který byl zaplacen z dobrovolné sbírky osadníků,

- došlo ke skokovému nárůstu nezaměstnanosti a obce byly nadány, aby konaly nouzové práce, kdy polovinu mzdy na tyto práce doplácelo Ministerstvo sociální péče a druhou polovinu obec. Za tímto účelem byla provedena část planýrky na cestě k Oslavanům nákladem přes 7 tis Kč a došlo k rozšíření hřbitova nákladem 20 tis. Kč,

- proběhly další volby do obecního zastupitelstva, kterých se zúčastnili zástupci strany komunistické, sociálně-demokratické, republikánské, lidové a národně demokratické (fašistické). Starostou byl zvolen komunista Metoděj Soukup, jeho náměstkem Cyril Procházka, taktéž komunista,

- došlo ke zhoršení zdravotního stavu obyvatelstva, celkem toho roku zemřelo 11 lidí, z toho 2 děti.

1932 – obec zakoupila rozprašovací stříkačky za účelem hubení puklice švestkové, která ve velkém napadala zahrady místních osadníků,

- Rosická báňská společnost vypověděla kolektivní smlouvu horníkům a začala jim vy-

plácet mzdy nižší o 3 – 13 %. Proto 6. 11. vypukla stávka. Dělnictvo i inteligence v Brně s horníky sympatizovali a rozebrali si do svých domácností do Brna, jeho předměstí i okolních osad, 32 školních dětí lukovanských horníků. Po vesnicích byly konány potravinové sbírky, na které z části přispívali rolníci. Vybrané pochutiny byly svázeny do kuchyní v obcích a horníci si do nich docházeli pro bědy. Byla rovněž organizována vánoční sbírka a do každé hornické rodiny byl rozdán dárek. Horníkům, kteří nepobírali obědy, byl rozdáván chléb,

- v zimě nastaly husté mlhy a jinovatka mnohde dosahovala vrstvy široké 28 cm a natropila rozsáhlé škody na porostech stromů.

1933 – obecní rada zorganizovala povinný postřik ovocných stromů proti škůdcům a občané podle počtu stromů náklady na postřik hradili,

- v únoru byla ukončena hornická stávka, jejím výsledkem bylo další zkrácení mezd. V uhelných závodech se nakupily anonymní dopisy „v nichž osočoval druh druhá“. Byl uzavřen důl Kukla v Oslavanech, mnoho horníků zůstalo bez práce. Šetření na dolech

se zle vymstilo, v dubnu došlo na dole Ferdinand k prudkému výbuchu uhelných plynů, při němž zemřel bývalý lukovanský starosta Adolf Michálek,

- v létě byla zakoupena hasičským spolkem dvoumotorová stříkačka v ceně 32 tis. Kč,

- výkonem funkce starosty byl okresním hejtmánstvem pověřen do doby konání nových voleb František Liška,

- zdravotní stav obyvatelstva byl i nadále špatný, toho roku zemřelo 12 osob, 2 děti se narodily mrtvé.

1934 – v lednu proběhla doplňující volba starosty, zvolen byl Fr. Kulík, řídící učitel, který přesto, že se proti volbě odvolal, byl nucen se úřadu ujmout,

- v obci vypuklo celkem 6 požárů, které začalo, vzhledem k jejich vysokému počtu, vyšetřovat četnictvo. Na základě vyšetřování bylo zjištěno, že dva z nich, v selských stodolách, byly založeny úmyslně. Ze žhářství byl obviněn 14 letý lukovanský mladík, který však před soudem své přiznání stáhl. Přesto byl umístěn k ústavní výchově,

- zdravotní stav obyvatelstva zůstával nepříznivý, zemřelo 11 osob, jedno dítě se narodilo mrtvé.

1935 – proběhly volby do Národního shromáždění a do okresního a zemského zastupitelstva. V obci bylo 527 voličů, 30 z nich se k volbám nedostavilo, o důvěru voličů se ucházelo 14 politických skupin,

- každý sebemenší pěstitel obilí obdržel listin a knížku, do níž musel hlásit, kolik obilí odvede do státního obilního monopolu, založeného v r. 1934. Jelikož zůstaly z předchozího roku velké zásoby obilí, byla ho část znehodnocena a každý pěstitel dodávající do monopolu více než 20 q obilí, musel odkoupit toto denaturovaného obilí pro svůj dobytek, v množství odpovídajícím 10 % jeho dodávky. Pokud tak neučinil, byla mu z jím dodaného obilí tato cena stržena. Za tím účelem, aby nebyly nadále zvyšovány zásoby pšenice, byl proveden soupis osevných ploch jednotlivými druhy obilí

a v dalším roce byli pěstitelé nuceni snížit osévanou plochu pšenice o 8 %,

- zdravotní stav obyvatelstva zůstal nepříznivý, zemřelo 10 obyvatel, 1 dítě se narodilo mrtvé.

1936 – včelaři, kterých bylo v obci přes 28, s počtem včelstev přes 200, utrpěli škodu - nebyla žádná snůška, jako by nektar vyplavil z květů déšť – v jarních a letních měsících totiž panovalo velmi deštivé počasí. Včely musely být v době snůšky přikrmovány, kdo nepřikrmil, tomu včely pomřely hladem. Proto stát včelařům vyšel vstříc a pro každé včelstvo jim uvolnil 12 kg daně prostého cukru, takže 1 kg cukru přišel na 4 Kč. I tak přišel včelín o 25 včelstvech majitele na 1200 Kč.

1937 – zahrady byly postiženy takovým množstvím housenek běláška ovocného, bekyně zlatořitní a velkohlavé, a bource prsténkového, že nastal holožer a zahrady vyhlížely, jako by byly postiženy požárem. Protože někteří liknavci si housenek nevšíмали, stěhovaly se ze zahrady do zahrady, mnoho se jich zakuklilo a vylíhlo se takové množství bělásků, že to na stromech vypadalo, jako by znovu kvetly. Okolní vesnice nebyly postiženy tak jako ta naše,

- včelaři zaznamenali velké ztráty na včelstvech a vzpomínali na léta 1930 – 1933, kdy bylo medu tolik, že se říkalo, že meduje i kůl v plotě,

- zdravotní stav obyvatel byl v tomto roce opět nepříznivý, zemřelo 11 obyvatel.

1938 – za účasti zástupce okresního úřadu byla konána volba starosty, všemi hlasy byl zvolen František Kulík, byla zvolena nová obecní rada a zastupitelstvo.

Poslední záznam v pamětní knize z předválečného období se týká zmínky o založení Výboru pro stavbu sochy sv. Václava v Lukovanech, v roce 1940, na jejíž pořízení má být konána veřejná sbírka.

*Z Pamětní knihy obce Lukovany
vypsala Martina Bulíčková*

Historický záznam o lovu prvního divočáka v katastru Lukovany

V současnosti Myslivecké sdružení Pooslaví, z. s., které realizuje právo myslivosti na honebních pozemcích katastru Lukovany, loví ročně v průměru přes 100 kusů černé zvěře (minulý myslivecký rok přes 140 kusů). Jako zajímavý kontrast této situace je nálezný záznam v lukovanské kronice k události ulovení prvního divočáka v místním katastru. Tato událost se odehrála na počátku 60. let minulého století, tedy poměrně dlouho od konce 2. světové války, jenž je obecně spojována s poškozením obor, které vedlo k úniku černé zvěře zpět do volné přírody. Do té doby byl totiž, počínaje patenty Marie Terezie, chov černé zvěře umožněn jen v oborách a naopak zamezen ve volných honitbách. Tehdejšími mysliveckými hospodáři se podařilo těchto cílů nejen dosáhnout, ale tento stav držet a lovem tak lehce eliminovat černou zvěř ve volnosti. Uvedený stav vydržel téměř 170 let, až do konce 2. světové války. Struktura krajiny se

Vypreparovaná hlava „prvního uloveného divočáka“ je stále v rodinné sbírce Ladislava Vyhnalíka ml.

ale od té doby po současnost tak změnila, a s ní i populační dynamika černé zvěře, že onen záznam v kronice, vztahující se k roku 1960, zní jak z jiného světa. Inu ulovení divočáka byla tehdy velká společenská událost, oproti dnešní masovosti lovu této zvěře, mnohdy za hranicemi myslivecké etiky. Výňatek z kroniky pod nadpisem „černá zvěř“ z roku 1960:

„Letošního roku byl v místním katastru zjištěn výskyt několika kusů černé zvěře. Dlouho po nich členové místní myslivecké jednoty slídili, ale marně. Až dne 18. 5. narazil na ně na čekané pozdě večer Ladislav Vyhnalík v trati „Na Jáhnech“. Podařilo se mu zastřelit jednoho „divočáka“ který vážil 110 kg. Je to první odstřel černé zvěře v lukovanském katastru. Myslivci tuto událost samozřejmě oslavili „vepřovými hody“. Vypreparovaná hlava uloveného kance pak byla vystavena v pohostinství „U Klímů“. Preparaci provedl pracovník Zemského muzea v Brně Josef Tesař z Rosic.“

Petr Bulíček

Dobová fotografie Ladislava Vyhnalíka u divočáka skoleného následně v roce 1961

Právní poradna

Dotaz:

Mám přítele, se kterým bych chtěl uzavřít registrované partnerství, ale mám z toho trochu obavy, neboť nevím, co všechno registrované partnerství obnáší. Slyšel jsem, že od nového roku nastaly v oblasti registrovaných partnerství podstatné změny. Je to pravda?

Děkuji za odpověď.

Jaroslav K., Brno

Odpověď:

Máte pravdu, po dlouhých letech debat vstoupila od 1. ledna 2025 v účinnost novela zákona o partnerství pro stejnopohlavní páry, která představuje velký posun k vyrovnání práv s páry žijí-

cími v manželství. Novela zavádí místo institutu – registrované partnerství, nový institut - partnerství, čím se soužití osob v partnerství významně přiblížilo soužití osob v manželství. Novela například umožňuje partnerům, převzít příjmení jednoho z nich jako své společné příjmení. Majetkový režim partnerů se už nebude řídit ustanoveními o podílovém spoluvlastnictví, ale nově se budou aktiva i pasiva nabyté v době partnerství spravovat v rámci bezpodílového režimu, který byl doposud vyhrazen pouze manželům. To pak bude v případě zániku partnerství znamenat potřebu vypořádání SJM. Stále sice platí, že není možné společné osvojení dítěte, ale novinkou je možnost tzv. přiosvojení, tedy situace, kdy si partner může osvojit biologické dítě druhého partnera. Partneri by také měli v případě úmrtí jednoho z nich, nově získat pozici vdovy nebo vdovce, a tím i nárok na vdovský či vdovecký důchod. V oblasti bydlení vznikne oběma partnerům uzavřením partnerství společné nájemní právo a v případě výlučného vlastnického práva k domu či bytu, vznikne druhému partnerovi právo bydlení. Novela zahrnuje také řadu dalších úprav, které mají zajistit vyšší právní jistotu a ochranu stejnopohlavních párů. Díky ní je rovněž snazší uplatňovat práva ve zdravotnictví nebo při řešení úředních záležitostí, což zjednoduší každodenní život stejnopohlavním párům.

Ale pozor, nový institut partnerství automaticky nenahradí institut registrovaných partnerství uzavřených do konce roku 2024, které sice nezaniká, ale od 1. 1. 2025 ti kteří doposud byli v registrovaném partnerství a budou chtít nabýt všechna práva, která jim poskytuje nový institut partnerství, budou muset svůj vztah zpečetit znovu.

Dotaz:

Přítel byl odsouzen na 4 roky nepodmíněně a k náhradě škody za krádež peněz mému strýci, opakované řízení pod vlivem alkoholu a předprodej drog spolužákovi. V lednu nastoupil do vězení a s pomocí rodiny splatil polovinu z ukradených peněz. Vzhledem k tomu, že jsem těhotná, strýc mu druhou polovinu odpustil.

Chtěla bych vědět jestli, a kdy, by mohl přítel požádat o podmíněčné propuštění, aby dítě nevyrostalo bez otce a jestli soudu nebude vadit, že strýci uhradil o polovinu míň, než je stanoveno v rozsudku.

Alena Š. Rosice

Odpověď:

Nejprve je nutné zdůraznit, že žádný odsouzený nemá nárok na podmíněné propuštění na svobodu, neboť se jedná o mimořádný prostředek a bude vždy záležet na úvaze soudu. Váš přítel může o propuštění požádat nejdříve až po odpykání poloviny trestu, ve Vašem případě za dva roky, pokud soud na dovršení jeho nápravy přijme záruku, a pokud se bude ve vězení chovat tak, že plněním povinností prokáže polepšení a bude předpoklad, že v budoucnu povede řádný život. V určitých případech, je podmíněné propuštění možné i dříve, kdykoli během výkonu trestu, ale pouze na návrh ředitele věznice. V tom případě soud přihlédne i k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně či zcela nahradil nebo jinak odčinil škodu způsobenou trestným činem. Pokud soud návrhu vyhoví, stanoví zároveň odsouzenému buď přiměřenou zkušební dobu, nebo vysloví nad ním dohled, nebo mu uloží omezení a povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život, případně aby se po určité době zdržoval v určeném obydlí.

Návrh na podmíněčné propuštění se podává prostřednictvím věznice k soudu, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává. Pokud Váš strýc souhlasí s úhradou nižší částky, než určil rozsudek, je nutné o tom sepsat dohodu a předložit ji se žádostí o podmíněné propuštění soudu. K návrhu se současně může připojit i stanovisko ředitele věznice. Bohužel, žádné podání není zárukou podmíněného propuštění a soud není povinný této žádosti vyhovět. V případě zamítnutí je možné žádost opakovat nejdříve po 6-ti měsících od okamžiku právní moci zamítavého rozhodnutí.

JUDr. Petronela Sojková, advokátka, Rosice, Brněnská 555, tel. 546413003, sojkovaskp@gmail.com

Společenská rubrika - naši jubilanti

V měsících **leden až březen 2025** oslavili významné životní jubileum (50, 60, 70, 80 a více let) tito naši občané:

Leden

Paní Anežka Vaverková
Paní Jana Nedorostová
Paní Marie Svobodová
Paní Ivana Ambrožová

Únor

Paní Blanka Lacinová
Paní Hana Veverková
Paní Milada Klímová

Březen

Paní Šárka Berancová
Paní Oldřiška Vaverková

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví, pohody a životního optimismu.

**OBEC LUKOVANY VŠECHNY
SRDEČNĚ ZVE NA**

DĚŇ MATIEK

Čeká vás odpoledne plné her a soutěží pro celou rodinu v kovbojském stylu s Brněnskými písničkovými tetinami
Matyldou a Klotyldou

Pro maminky a babičky káva a koláčiky jako pozornost
Vstup zdarma

**květen
11
2025**

od 15:00 hod.
areál pod kulturním domem
v případě nepříznivé počasí v KD

Účastí na akci dávají souhlas s pořizováním fotografií a videozáznamů pro obecní propagaci či archivaci

**OBEC LUKOVANY VE SPOLUPRÁCI
S LUKOVANSKÝM SPOLEKEM
VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA**

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

30. 4. 2025 V 17:00 HOD

NA FOTBALOVÉM HRŠTÍ

**ČEKÁ VÁS VEČER PLNÝ HER A
ČARODĚJNICKÝ REJ,
SOUTĚŽ O NEJHEZČÍ
VYROBENOU ČARODĚJNICI
OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO.
K POSLECHU I TANCI ZAHRAJE
ŽIVÁ HUDEBA...MOŽNÁ 😊**

**S SEBOU: KOŠTĚ,
KOSTÝM, ŠPEKÁČKY**

**ÚČASTÍ NA AKCI DÁVÁTE SOUHLAS OBCI LUKOVANY S POŘÍZOVÁNÍM OBRAZOVÝCH ZÁZNAMŮ,
KTERÉ BUDOU POUŽITY VÝHRADNĚ K PROPAGACI AKCÍ A TO NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH OBCE.**

Na Zelený čtvrtek zelené pivo

Velikon**ČNÍ**

KRASLIČÁK

Zelený velikonoční
speciál.
Michayanápoj z piva.
Obsah alkoholu: 6 % obj.
EPM: 14,2 % hm.
IBU: 24

17. 4. 2025, 18:00
Obecní hospoda Lukovany

Uklidme
Česko

Uklidme
Lukovany

29. března 2025

Sejdeme se v 10 hodin
na fotbalovém hřišti

Pytle a rukavice zajištěny,
nezapomeňte na pevnou obuv!

Miroslav Hájek
724 183 470

Kontakt:

partneři

Lukovanský zpravodaj, vychází 4x ročně.

Tiskne se pro obec Lukovany. Evidován u MK ČR E 21713.

Vydává Obec Lukovany, Lukovany 70, IČ: 00282031, tel. 546 450 693.

Tiskne společnost Pamiro team s.r.o. (kopírovací centrum Rosice). Bez jazykové korektury!

Příspěvky a ohlasy posílejte na: starosta@lukovany.cz. Příští uzávěrka je 10. 6. 2025